

Korte risicobeoordeling

***Oligonychus perditus* Pritchard et Baker (EU – Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Oligonychus perditus* Pritchard et Baker

Categorie: Insecten en mijten

Datum: december 2019

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen (EPPO Global Database, 15.12.2019)

Buiten de Europese Unie: China, Japan, Taiwan, Zuid-Korea (EPPO Global Database, 15.12.2019)

Waardplanten

Verschillende plantensoorten uit de familie van de Cupressaceae (Cypressenfamilie), waaronder soorten uit de genera *Juniperus* en *Chamaecyparis*. en *Taxus cuspidata* ("minor host") zijn bekend als waardplanten (EPPO Global Database 15.12.2019).

Belangrijkste pathways

1. Planten bestemd voor opplant van *Juniperus* L. met uitzondering van zaden

Er geldt een importverbod voor planten van *Chamaecyparis* en *Juniperus* ("major hosts"), met uitzondering van vruchten en zaden, uit de meeste derde landen inclusief de landen waar het organisme bekend is voor te komen. Er is een derogatie voor import van bonsais van *Juniperus* uit Japan en Zuid-Korea.

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	1	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	3	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	2	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	3	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	6	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	8	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	3	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5]

Biologie

Alle stadia van het organisme (eieren, larven, nimfen en adulten) kunnen aanwezig zijn op planten bestemd voor opplant, met uitzondering van zaden, van *Juniperus* L.

Wet- en regelgeving

Er geldt een importverbod voor planten van *Juniperus* L. met uitzondering van vruchten en zaden uit de meeste derde landen, waaronder de landen waar het organisme bekend is voor te komen (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VI, punt 1). Wel gelden er een derogaties voor natuurlijke of kunstmatige wijze gekweekte miniatuurplanten bestemd voor opplant uit Japan en Zuid-Korea (Beschikkingen 2002/499/EG en 2002/887/EG). Beide derogaties zijn meerdere malen verlengd en zijn geldig t/m 31/12/2020. De derogaties bepalen o.a. dat het materiaal pas mag worden vrijgegeven nadat het ten minste 3 maanden in quarantaine heeft gestaan in Nederland.

Vondsten en intercepties

In Europhyt (02.10.2019) staan zeven notificaties op *Juniperus* planten uit Japan, zes door Nederland en één door Duitsland (periode 1999 – 2007). In de periode 2009 tot 2 oktober 2019 zijn er geen intercepties of vondsten bekend in de EU (EPPO Global Database, Europhyt, 02.10.2019).

Score

Score 2: planten mogen worden geïmporteerd uit gebieden waar het organismen voorkomt, maar er gelden inperkende eisen voor import, waaronder een post-import quarantaineperiode, en er zijn geen intercepties en vondsten bekend in de afgelopen 10 jaar.

P2 (transfer): 5 [1-5]

De pathway is planten bestemd voor opplant.

P3 (kans op vestiging na transfer): 1 [1-5]

Er zijn in NL enkele bedrijven die gebruik maken van de derogatie om planten te importeren (zie P1). De derogatie bepaalt o.a. dat het materiaal pas mag worden vrijgegeven nadat het ten minste 3 maanden in quarantaine heeft gestaan in Nederland. Door deze maatregel (post-entry quarantaine) wordt de kans op vestiging als 'zeer klein' beoordeeld (score 1).

P4 (kans overleven uitroeiactie): 3 [1-4]

Waardplanten komen algemeen voor in de groene ruimte. Het organisme verspreidt zich op natuurlijke wijze langzaam. Verspreiding vindt vooral plaats door handel in besmette planten. De kans op uitroeien zal in sterke mate worden bepaald door het moment van detectie, dus in hoeverre het organisme reeds is verspreid in Nederland. Bij een besmetting buiten kassen 'score 3'.

Effect op perceelsniveau: 3 [1-5]

Het organisme veroorzaakt symptomen bij het voeden op de planten, maar planten sterven (normaliter) niet af door aantasting (EPPO-datasheet). (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2017) geeft aan dat de waardplantenreeks van *O. perditus* overeenkomt met die van *O. ununguis*, een soort die aanwezig is in de EU, en dat vestiging van *O. perditus* waarschijnlijk weinig extra schade zal veroorzaken..

Mate van verspreiding: 4 [1-4]

Spintmijten komen in de teelt wijd verspreid voor. *O. perditus* kan zich waarschijnlijk overal vestigen in Nederland waar waardplanten aanwezig zijn. De verwachting is dat op den duur vrijwel elke teler van waardplanten te maken krijgen met het organisme.

Productiewaarde-teelt: 4 [1-6]

De productiewaarde van sierconiferen is meer dan 100 miljoen euro. Onzeker is of (en zo ja in welke mate) veel in Nederland geteelde soorten, zoals *Chamaecyparis lawsoniana* (A. Murray) Parl. wordt aangetast. Globaal schatten we de productiewaarde van waardplanten waarop significante schade kan optreden tussen de 50 en 100 miljoen euro (score 4), maar de onzekerheid is groot.

Impact op de groene ruimte: 3 [1-5]

Waardplanten komen algemeen voor in tuinen en parken. Aantasting leidt tot verminderde sierwaarde.

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Productieplaatsvrijheid kan lastig te garanderen zijn indien het organisme algemeen voorkomt in coniferen in Nederland.

Productiewaarde-export: 4 [1-6]

Zie 'Productiewaarde-teelt'

4. Referenties

EFSA_Panel_on_Plant_Health, Jeger M, Bragard C, Caffier D, Candresse T, Chatzivassiliou E, Dehnen-Schmutz K, Gilioli G, Jaques Miret JA, MacLeod A, Navajas Navarro M, Niere B, Parnell S, Potting R, Rafoss T, Rossi V, Urek G, Van Bruggen A, Van der Werf W, West J, Winter S, Kertész V, Aukhojee M & Grégoire J-C, 2017. Pest categorisation of *Oligonychus perditus*. EFSA Journal, 15, e05075. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.5075>

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.